

УДК 336.67

JEL Classification: O33

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-02>

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ СКЛАДОВОЮ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

IMPROVEMENT OF INFORMATION WAREHOUSE MANAGEMENT SYSTEM OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISE

Атамас О. П.

Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна
ORCID: 0000-0002-7511-8586

Майстер Т. М.

Магістр групи МгУФЕБ-22,
кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна
ORCID: 0009-0001-5021-1186

Oleksandr Atamas

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting,
Taxation and Management of Financial and Economic Security,
Dnipro State Agrarian and Economic University
Dnipro, Ukraine

Taras Master

Master of the Group MgUFEB-22,
Department of Accounting,
Taxation and Management of Financial and Economic Security,
Dnipro State Agrarian and Economic University
Dnipro, Ukraine

В сучасних умовах трансформаційних змін та економічних перетворень безумовним пріоритетом становлення та потенційного розвитку суб'єктів ведення бізнесу є можливості управління системою інформаційних перетворень на усіх рівнях. Інформаційна складова є рушійною силою формування сильних сторін системи інноваційних перетворень підприємства, запорукою його інвестиційної привабливості та прогнозування фінансово-економічного розвитку. Діджиталізація сформувала нові пріоритети для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, створюючи передумови для довгострокового стратегічного планування діяльності з урахуванням тактики та стратегії суб'єкту ведення бізнесу. У статті проаналізовано механізми удосконалення системи управління інформаційною складовою крізь призму забезпечення високих показників фінансово-економічної безпеки підприємства, сформовано пріоритетні шляхи розвитку системи управління інформацією при веденні бізнесу з урахуванням сучасних економічних перетворень в світовій економіці.
Ключові слова: управління; система; інформація; фінансово-економічна безпека; підприємства; механізм.

The ability to manage the system of information transformations at all levels in modern conditions of transformational changes and economic transformations is an absolute priority for the formation and potential development of business entities. The informational component is the driving force of the formation of the strengths of the system of innovative transformations of the enterprise, the guarantee of its investment attractiveness and forecasting of financial and economic development. Digitalization has formed new priorities for ensuring the financial and economic security

of enterprises, creating prerequisites for long-term strategic planning of activities taking into account the tactics and strategy of the business entity. The article analyzes the mechanisms of improving the management system of the information component through the prism of ensuring high indicators of the financial and economic security of the enterprise, and forms the priority ways of developing the information management system in conducting business, taking into account modern economic transformations in the world economy. Research materials are devoted to the generalization of theoretical foundations in the field of financial and economic security. A content analysis of the interpretation of the concept of «financial and economic security» through the prism of the management system of the information component of the enterprise was conducted, the need to introduce conceptual approaches to the management of information activities, the formation of a complex mechanism for ensuring the formation of information priorities in business conduct was substantiated. As part of the implementation of the effectiveness of the management mechanism of the information component of the financial and economic security of the enterprise, it is necessary to solve a complex of issues regarding the influence of external and internal environmental factors on business results. Possible prospects for the development of the SMART concept of state policy in the context of today's globalization transformations are analyzed. Innovation is an integral part of the context of modernization and reorientation of the economy to the possibility of competing with countries with developed economies in the world. In the conditions of the digital economy, the primary task is the formation of priority vectors of economic development in the domestic and foreign markets, strengthening of international positions, and development of state policy in the context of innovation.

Key words: management; system; information; financial and economic security; enterprises; mechanism.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Перспективи розвитку SMART-концепції державної політики в контексті глобалізаційних трансформацій сьогодні є неможливими без врахування комплексної системи управління інформацією при веденні бізнесу. Інформаційність є невід'ємною складовою контексту модернізації та переорієнтування економіки на можливість конкурування із країнами з розвинутою економікою в світі. В умовах цифрової економіки першочерговим є завдання формування пріоритетних векторів економічного розвитку на внутрішньому та зовнішньому ринках, посилення міжнародних позицій, розвиток політики держави в контексті забезпечення сталого розвитку системи інформаційної забезпеченості фінансово-економічної безпеки підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Питання аналізу теоретичних засад фінансово-економічної діяльності підприємств досліджувало багато вітчизняних та закордонних науковців. Зокрема, питаннями трактування означеного поняття «фінансово-економічна безпека», організації системи управління фінансово-економічною діяльністю підприємств, пошуку шляхів підвищення показників фінансово-економічної безпеки присвячені роботи таких науковців, як Т. Г. Васильців, В. І. Волошин [1], Н. Ю. Подольчак [2], В. Ф. Столбов, Г. М. Шаповал [3], О. В. Іващенко, П. М. Четверіков [4], О. Л. Трухан [5] та багатьох інших. Однак, не зважаючи на багатоаспектні та ґрунтовні наукові дослідження у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, – необхідним є додаткове вивчення означеного питання у контексті управління системою інформаційної складової.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Інформаційна складова фінансово-економічної діяльності підприємств формує концептуально нові вимоги до ведення бізнесу, а тому дана тема є не лише актуальною, а й потребує подальших ґрунтовних досліджень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є пошук шляхів удосконалення системи управління інформаційною складовою крізь призму високих показників фінансово-економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Область стратегічних рішень у контексті інформаційного становлення та розвитку підприємницької діяльності досить багатопланова: вибір напрямів діяльності, пріоритети формування ресурсів, забезпечення дієвого довгострокового партнерства, розвиток можливо-го потенціалу, проведення постійного аналізу сильних та слабких сторін компаній, проведення комплексної модернізації економічного середовища.

У зв'язку з цим виділяють два рівня рішень на підприємстві: індивідуальне і організаційне. Якщо в першому випадку менеджера цікавить безпосередній процес управління, то в другому випадку – інтерес зсувається в сторону створення відповідного середовища навколо системи управління інформаційною складовою (рис. 1).

Відмінними рисами прийняття рішень можна назвати наступні: свідомо і цілеспрямована діяльність, що здійснюється людиною; поведінка, що ґрунтується на фактах і ціннісних орієнтирах; процес взаємодії економік різних країн світу; вибір альтернатив в рамках соціального і політичного стану та інші.

Таким чином, забезпечення формування комплексної системи управління інформаційною складовою фінансово-економічної безпеки

підприємства стає запорукою його довгострокового існування, прийняття керівництвом важених управлінських рішень, вміння форму-

вати навички швидкого пристосування до змін впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ.

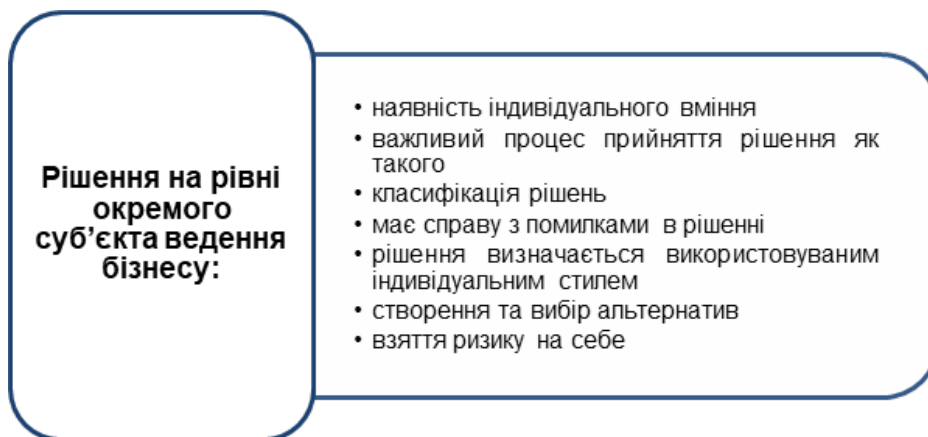


Рис. 1. Рівні прийняття управлінських рішень в системі інформаційної складової

Джерело: складено автором на основі [7, с. 393]

Враховуючи досвід науковців у дослідженні теоретичних аспектів поняття «фінансово-економічна безпека» слід зазначити, що дане поняття є багатоаспектним, комплексним та включає в себе напрями діяльності підприємства з метою підвищення його фінансово-економічних показників, ефективності виробничого процесу та формування стратегічних пріоритетів розвитку, попередження збитків через вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ.

Таким чином, безпеку варто розглядати через призму її функціональних складових, що дозволяє: здійснювати моніторинг чинників, які впливають на стан як функціональних складових,

так і фінансово-економічної безпеки загалом; досліджувати процеси, які здійснюють вплив на забезпечення фінансово-економічної безпеки; проводити аналіз розподілу і використання ресурсів підприємства; вивчати економічні індикатори, що відображають рівень забезпечення функціональних складових; розробляти заходи, які сприятимуть досягненню високого рівня складових, що призведе до посилення фінансово-економічної безпеки підприємства загалом [6, с. 116-117].

Основоположним є вивчення функціональних складових фінансово-економічної безпеки підприємства (рис. 2).



Рис. 2. Функціональні складові системи фінансово-економічної безпеки підприємства

Джерело: складено автором на основі [8, с. 25; 9, с. 899]

Одним із найважливіших елементів забезпечення високих показників фінансово-економічної безпеки підприємства є механізм її функціонування, який включає в себе вплив факторів

зовнішнього та внутрішнього середовищ на ведення бізнесу. Така комплексна дієва система складається із суб'єктів та об'єктів механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки.

У процесі проведеного дослідження виявлено, що на сьогоднішній день відсутнє комплексне єдине трактування поняття «фінансово-економічна безпека», відсутній єдиний механізм формування складових фінансово-економічної безпеки суб'єкту ведення бізнесу [10, с. 21]. Цьому питанню будуть присвячені перспективні наукові дослідження в контексті управління інформаційною складовою фінансово-економічної безпеки підприємства.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Результати проведеного наукового дослідження демонструють, що однією із основоположних проблем відсутності дієвого комплексного механізму управління системою інформатизації діяльності підприємств є відсутність єдиного підходу до аналізу функціональних складових системи фінансово-економічної безпеки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Vasylytsiv, T. H., Voloshyn, V. I., Bojkevych, O. R., & Karkavchuk, V. V. (2012). Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukrainy: stratehiia ta mekhanizm zabezpechennia [Financial and economic security of Ukraine: Strategies and mechanisms to ensure]. Lviv: Aral Retrieved from <https://ird.gov.ua/irdp/p20120802.pdf> [in Ukrainian].
2. Kunycjka-Iljash, M. V. (2022). Finansova bezpeka stratehichnykh haluzei natsionalnoi ekonomiky: zmistova dekompozyciia ta vytoky metodolohichnoho analizu [Financial security of strategic branches of the national economy: substantive decomposition and sources of analysis methodology]. *Biuleten Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 1, 195-200. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-33 [in Ukrainian].
3. Lavrova, Yu. V. (2011). Finansova bezpeka pidpriemstva: klasyfikatsiia zahroz [Financial security of the enterprise: classification of threats]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*, 9(2), 274-277. [in Ukrainian].
4. Pyshchulina, O. (Ed.) (2020). Tsyfrova ekonomika: trendy, ryzyky ta sotsialni determinanty [Digital economy: trends, risks and social determinants]. Kyiv: Tsentr Razumkova, Vydavnytstvo «Zapovit» [in Ukrainian]. Retrieved from https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf [in Ukrainian].
5. Davydenko, N., & Kolodiazna V. (2020). Otsiniuvannia finansovoi bezpeky bankivskoi systemy Ukrainy [Assessment of financial security of the banking system of Ukraine]. *Naukovyi visnyk khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia «Ekonomichni nauky» – Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Economic Sciences»*, 40, 51-58. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2020-40-9> [in Ukrainian].
6. Cordova, A., Dolci, J., & Gianfrate, G. (2015). The determinants of crowd funding success: Evidence from technology projects. 3rd International Conference on Leadership, Technology and Innovation Management. *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 181, 115-124. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.872>.
7. Melikhova, T. O. (2018). Analiz nejavnykh metodyk ocinky rivnja ekonomichnoji bezpeky pidpriemstva dlja provedennja suchasnoji diagnostyky jogho finansovogho stanu [Analysis of available methods for assessing the level of economic security of an enterprise for conducting modern diagnostics of its financial condition]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, 1 (73), 223-226. Retrieved from <http://inneco.org/index.php/innecoen/article/view/414> [in Ukrainian].
8. Kuksa, I.M., Rajkovsjka, I.T., Ivanyshyn, A.V., & Rybak, O.M. (2022). Otsinka potentsialu innovatsiino-orientovanoho pidpriemnytstva z tochky zoru tsyfrovizatsii, upravlinnia zminamy ta yakosti [Assessment of the potential of an innovatively oriented enterprise in terms of digitalization, change management and quality]. *Stanovlennia rynkovykh vidnosyn v Ukraini - Formation of market relations in Ukraine*, 6, 132-137. DOI: <https://zenodo.org/record/7249847> [in Ukrainian].
9. Kornijenko, T.O., Vinnycjka, O.A., & Chvertko, L.A. (2022). Analiz finansovoji skladovoji ekonomichnoji bezpeky pidpriemstva [Analysis of the financial composition of the economic security of the enterprise]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka» – International scientific journal «Internauka»*, 2, 173-178. DOI: 10.25313/2520-2294-2022-2-7920 [in Ukrainian].
10. Diachkov, D. V., Potapiuk, I. P., & Kapran, I. V. (2021). Ekonomichna bezpeka v systemi stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom [Economic security in the enterprise strategic management system]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-7> [in Ukrainian].